

AAN: Deelnemers van het pre-congres
De Vernieuwde Stad, Yves Vermeulen, Letty Reimerink
VAN: **Bureau &MAES**, Maïke van Warmerdam en Elsbeth van den Hazel
DATUM: 16 maart 2022
BETREFT: Terugkoppeling pre-congres De Vernieuwde Stad

Op 8 maart 2022 in Het Huis Utrecht deelden de deelnemers aan de Wijklabs van de De Vernieuwde Stad hun ervaringen en maakten ze een gezamenlijke vertaling met inzichten voor het kijken naar een wijk. Deze inzichten zijn bedoeld om te delen; tijdens het jaarcongres van De Vernieuwde Stad op 13 mei a.s., via de leden en op de website van De Vernieuwde Stad.

Achtergrond Wijklabs

In de Wijklabs is de stadswijk de leeromgeving om te ontdekken welke impact het verhaal van de wijk heeft op de bouwplannen voor een goede stad- en welke kansen dat biedt. In drie wijken verdeeld over Nederland zijn drie groepen met deelnemers van leden van De Vernieuwde Stad op onderzoek uitgegaan. Gewapend met het sociaal-ecologisch raamwerk van Maarten Hajer en praktijkopdrachten beleefden zij de wijk door hun eigen ogen en die van bewoners, winkeliers, zorgverleners, ambtenaren en andere actoren in de wijk.

De Wijklabs vonden plaats in De Geitenkamp in Arnhem, De Oude Molenbuurt in Assen en De Pupillenbuurt in Rotterdam. De observaties die de deelnemers hebben gedaan, zijn terug te vinden op de website van De Vernieuwde Stad.

Wil je – met je team – zelf aan de slag? Podcast en handleiding

In de podcast Wijkwandeling van De Vernieuwde stad stelt Floor Ziegler vragen die woningcorporaties minder snel zullen stellen- of minder goed kunnen stellen. Wat maakt jou blij in jouw wijk en waarom? Als je naar de toekomst kijkt, wat maakt je dan bang als het gaat om wonen in deze wijk? Wat maakt deze wijk tot JOUW wijk? De podcast is bedoeld om te inspireren de wijk in te gaan - waar dan ook in Nederland. Om te zien en te horen wat er speelt, wat er opvalt en hoeveel ideeën en kansen er op straat liggen om samen te bouwen aan de wijken van de toekomst.

Op de website kun je ook de handleiding van de Wijklabs downloaden om - in een wijk naar keuze – zelf aan de slag te gaan.

Meer weten? Ga naar <https://www.devernieuwdestad.nl/de-vernieuwende-stad/wijklabs>

INZICHTEN

'Het gebeurt in de wijk'

Samenvatting

Uit de ervaringen kwamen twee hoofdredenen naar voren om de wijk in te gaan:

1. Daadwerkelijk de behoefte van de wijkbewoners als uitgangspunt nemen. Door tijd te nemen en het gesprek aan te gaan, kom je erachter waar bewoners echt behoefte aan hebben.
2. Leren van elkaar. Door bij elkaar op bezoek te gaan, krijg een kijkje in de keuken bij een andere corporatie en omgekeerd krijgt de ontvangende partij een frisse blik op de wijk.

Wat brengt een onbevangen blik op de wijk teweeg?

- Door onbevangen naar een wijk te kijken en met wijkbewoners in gesprek te gaan, leer je de wijk op andere manier kennen. Het geeft vragen uit de wijk gezicht, maakt verschillende belangen concreet en zet activiteiten (van woningcorporaties) in het perspectief van bewoners.
- Het zorgt er voor dat je (opnieuw) de wijk(bewoner) centraal stelt.
- Het maakt dat je meer oog krijgt voor kansen. Dat vraagt wel om een uitgesteld oordeel en open staan voor het ongemak van de bewoners.
- Het uitgaan van het bewonersperspectief geeft een gezamenlijkheid waardoor kansen en belemmeringen gemakkelijker bespreekbaar worden met alle betrokken partijen in de wijk, waaronder de gemeente.
- Het geeft legitimatie aan het werk van de woningcorporaties en meer zicht op de impact van de afwegingen die je als woningcorporatie maakt.

Wat waren voor de deelnemers doorbraken tijdens hun wijkbezoek?

- Door de tijd te nemen om de wijk te leren kennen, kom je niet alleen in gesprek met de actieve wijkbewoners, maar met een veel bredere groep. Het geeft een veel beter beeld van wat de echte behoeftes zijn van de bewoners.
- Actieve wijkbewoners betrekken bij nieuwe initiatieven kan goed als sneeuwbal effect werken. Zij enthousiasmeren de andere bewoners.
- Door buiten de bureaucratie om mandaat en middelen te geven ter besteding in de wijk, komen buurtinitiatieven sneller en met grote (bewoners-)tevredenheid van de grond.
- Om teleurstelling van bewoners door het uitblijven van een reactie te voorkomen, is het belangrijk om aan de slag gaan met ideeën die worden ingebracht en antwoord geven op vragen die worden gesteld.
- Goed zicht op wie je samenwerkingspartners in de wijk zijn en hen te betrekken bij de uitwerking is essentieel om stappen te kunnen zetten.
- Stedelijke problematiek is overal. Door naar andere wijken (in Nederland) te gaan leer je van de bewoners, van collega-woningcorporaties en wat een andere aanpak kan opleveren.
- De rol van de gemeentelijke politiek is belangrijk. Soms is een besluit 'slechts' politiek gedreven. En teleurstelling door (verkiezings)beloftes ligt altijd op de loer.
- Last but not least: hoe waardevol, verrassend en leuk het is een wijk in te gaan!

Wat zijn de belangrijkste inzichten voor wijkontwikkeling?

- Zorg dat wat je in de wijk doet, aansluit bij de wijk(bewoners). Luisteren en daarop handelen, samen met hen. Bouwen aan het vertrouwen kan (nagenoeg) alleen door een bottom-up aanpak.
- Zorg voor regelruimte, mandaat en budget in de wijk. Hierdoor kan je zaken oplossen waar wijkbewoners bij staan, ter plekke of op (zeer) korte termijn. Dat geeft een boost aan het vertrouwen. Het vraagt om lef en vertrouwen van de samenwerkingspartners, maar het heeft een groot rendement voor zowel wijkbewoners als voor corporatiemedewerkers.
- Zorg voor maatwerk. Neem de behoefte van de wijk(bewoners) als uitgangspunt en niet alleen de structuur of wens van de corporatie. Leg niet alles vooraf vast, laat het moment en de energie de uitwerking bepalen. Durf de vraag van de wijk (en betrokken actoren) als leidend te zien.
- Houd oog voor kleine interventies. Let niet alleen op grote projecten, wees daar zelfs behoedzaam in. Door de omvang van het project kan de aandacht met name op het realiseren ('eindproduct') gericht zijn. Daarnaast hebben kleine interventies vaak een grote impact of betekenen ze het begin van een verandering. Ze zijn minstens zo waardevol!
- Ga uit van de mogelijkheden. Zorg ervoor dat bureaucratie de inventiviteit en energie niet tegenwerkt.
- Investeer in tijd. Kijken in de wijk vraagt tijd - en tijd is schaars. Investeer door de ruimte te geven - en te nemen voor wijkbezoek door medewerkers. Om de wijk te

& MAES

leren kennen, contacten te onderhouden en op bezoek te gaan in andere wijken om te leren van andere woningcorporaties.

- Blijf lessen delen. Binnen de eigen organisatie, met samenwerkingspartners en met andere woningcorporaties. Lessen uit zowel de successen al de 'briljant failures' (de mislukkingen)
- Kies een goed moment om een andere wijk te bezoeken. Heel praktisch: Ga op een tijdstip en voor een weersomstandigheid dat er veel mensen op straat zijn. En een hapje en een drankje helpt altijd om in gesprek te gaan!